

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33696
Nom	Història de les idees i el currículum d'arts i humanitats
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	Facultat de Magisteri	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	20 - Especialista en artes y humanidades	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GARCIA FOLGADO, MARIA JOSE	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura
PARRA MONSERRAT, DAVID	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials

RESUM

Història de les idees i del currículum d'Arts i Humanitats és una assignatura optativa que s'imparteix durant el quart curs del Grau en Mestre/a en Educació Primària i que consta d'un total de 6 crèdits. Integrada en l'itinerari d'Especialista en Arts i Humanitats, el seu caràcter és teoricopràctic i pretén analitzar l'evolució històrica dels currículums i de les idees sobre les quals s'han fonamentat les assignatures d'Arts i Humanitats des de la configuració dels codis disciplinars fins a l'actualitat.

A partir de l'estudi dels diferents marcs socioculturals, de l'anàlisi crítica dels principals materials didàctics (sobretot llibres de text) i de la simulació de determinats contextos educatius, per fer que els estudiants s'apropen d'una manera significativa al procés d'ensenyament-aprenentatge, aquesta assignatura pretén millorar la competència professional dels futurs i futures mestres de Primària, tot buscant promoure una reflexió col·lectiva sobre la pràctica d'aula i sobre les finalitats educatives que han acompanyat les Arts i les Humanitats des del segle XIX fins a l'actualitat.

El professorat d'aquesta assignatura forma part del projecte d'innovació educativa "Teatres de la memòria escolar", reconegut pel Vicerectorat de Polítiques de Formació i Qualitat Educativa de la Universitat de València.

CONEXIMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Una competència lingüística i comunicativa en les llengües oficials corresponent al nivell C1 del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües

Capacitat d'elaborar discursos orals i escrits de forma coherent i adequada a l'àmbit acadèmic

Habilitats bàsiques en informàtica i en recuperar i analitzar críticament informació procedent de diferents fonts bibliogràfiques i informàtiques

COMPETÈNCIES

1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària

- Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals, multiculturals i interculturals; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.
- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.
- Desenvolupar i avaluar propostes didàctiques dels continguts del currículum d'educació artística.
- Desenvolupar i avaluar propostes didàctiques dels continguts del currículum de llengua i literatura.
- Desenvolupar i avaluar propostes didàctiques dels continguts del currículum d'història.
- Conèixer l'evolució històrica de les arts plàstiques, visuals i musicals i el seu reflex en els continguts escolars.
- Conèixer l'evolució històrica de la literatura i el seu reflex en els continguts escolars.

- Conèixer l'evolució històrica conjunta d'algunes idees d'arts i literatura i la seua implicació en els continguts escolars.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

En acabar aquesta assignatura l'estudiant ha de ser capaç de:

- Conèixer l'evolució històrica de les idees i la seua implicació en els continguts escolars d'Arts i Humanitats.
- Conèixer l'evolució històrica i historiogràfica de la Història i de la Geografia i el seu reflex en els continguts escolars.
- Analitzar críticament els llibres de text i altres materials curriculars que han servit per estructurar els continguts d'Arts i Humanitats (i l'activitat dins l'aula) des del segle XIX fins a l'actualitat.
- Apreciar la utilitat dels diversos recursos didàctics com a instruments facilitadors de l'aprenentatge i exercitar-se en la seua utilització per tal d'aprofitar de manera eficaç les seues possibilitats didàctiques.
- Avaluar propostes didàctiques a partir del currículum d'Arts i Humanitats.
- Prendre consciència de les dificultats de concreció dels diversos nivells del currículum des de les directrius del marc legal fins a la programació de les activitats a l'aula. Ser capaç d'analitzar els principals elements que s'han de tenir en compte i els principals obstacles a considerar.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la història de les idees i del currículum

- 1.1. Definició i configuració dels codis disciplinars i de les disciplines escolars d'Arts i Humanitats
- 1.2. Dels curricula i plans d'estudi als manuals i a la pràctica daula

2. Arts i Humanitats en el sistema educatiu espanyol del segle XIX

- 2.1. Context sociocultural i educatiu del darrer terç del segle XIX: regeneracionisme, catolicisme i reformisme
- 2.2. Finalitats de l'ensenyament de les Arts i les Humanitats al segle XIX: anàlisi crítica dels programes i dels principals manuals escolars

3. Arts i Humanitats en l'educació republicana

- 3.1 Context sociocultural i educatiu de la Segona República
- 3.2 L'ensenyament de les Humanitats per construir una cultura cívica republicana: anàlisi dels programes i dels principals manuals escolars

4. Arts i Humanitats durant el franquisme

4.1 Context sociocultural i educatiu de la dictadura franquista

4.2 Les classes d'Arts i Humanitats al servei del nacionalcatolicisme: anàlisi crítica dels programes i dels principals manuals escolars

5. El currículum d'Arts i Humanitats avui

5.1 Context sociocultural i educatiu de l'Espanya recent: de la LGE a la LOMCE

5.2 Per a què serveixen avui les Humanitats? Nous reptes, noves finalitats

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Estudi i treball autònom	90,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

El procés d'ensenyament-aprenentatge es durà a terme a través de diferents nivells:

1. Classes teoricopràctiques (d'assistència obligatòria) on s'utilitzarà el model d'ensenyament per recepció significativa. En elles s'aportarà la informació bàsica i es promourà el desenvolupament d'activitats dirigides a la reflexió crítica i a la discussió de les idees fonamentals.
2. Realització de seminaris (d'assistència obligatòria) on, en grups reduïts, es treballaran diversos aspectes de l'assignatura.
3. Tutories individuals i/o col·lectives on es resoldran les qüestions que l'alumnat puga plantejar en relació amb les classes o amb la preparació dels seminaris de treball.
4. Altres sessions de caràcter eminentment pràctic (eixides, tallers, simulacions, etc.) per tal de realitzar activitats que complementen la tasca de les classes i dels seminaris.

AVALUACIÓ

Entenem l'avaluació com un procés mitjançant el qual, a banda de comprovar i mesurar el rendiment de l'alumnat, es pot obtenir informació valorativa sobre l'activitat docent desenvolupada, amb la finalitat de poder modificar-la a la llum de les dades obtingudes. Així doncs, d'acord amb aquests pressupòsits, es prendrà en consideració:

- La participació activa de l'alumnat en les diferents sessions (tant d'aula com en tutories i seminaris).
- La valoració dels coneixements adquirits a través de les classes teòricopràctiques i de la lectura i l'anàlisi crítica de la bibliografia i dels treballs proposats.
- L'aplicació dels coneixements teòrics i l'adquisició de les competències assenyalades.
- El grau de competència lingüística i comunicativa, tant oral com escrita, en relació amb el nivell C1 del Marc Europeu de Referència, especialment de la llengua en què s'imparteix l'assignatura.
- En les proves i treballs escrits, la presentació adequada per a un/a futur/a mestre/a, així com la correcció ortogràfica, lèxica i gramatical, i els aspectes referits a adequació, coherència i cohesió del text.

En conseqüència, l'avaluació tindrà caràcter orientador i formatiu, i caldrà que tinga en compte la capacitat d'analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu.

Aquells estudiants que, per faltes d'assistència no justificades, perden el dret a l'avaluació contínua, no podran recuperar tasques d'aula relacionades amb el desenvolupament de competències establertes a la guia. Tindran dret a examen en segona convocatòria, però el valor d'aquest pot reduir-se fins a un 60%.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- AGULLÓ DÍAZ, C.; MAYORDOMO PÉREZ, A. (2004) La Renovació Pedagògica al País Valencià. València: Publicacions de la Universitat de València.
- APPLE, M. W. (1986). Ideología y currículo. Madrid: Akal.
- BOYD, C. P. (2000). Historia Patria. Política, historia e identidad nacional en España: 1875-1975. Barcelona: Ediciones Pomares-Corredor.
- CUESTA FERNÁNDEZ, R. (1997). Sociogénesis de una disciplina escolar, la Historia. Barcelona: Ediciones Pomares-Corredor.
- CUESTA FERNÁNDEZ, R. (1998). Clío en las aulas. La enseñanza de la Historia en España entre reformas, ilusiones y rutinas. Madrid: Akal.
- ESCOLANO BENITO, A. (2002). La educación en la España contemporánea: políticas educativas, escolarización y culturas pedagógicas. Madrid: Biblioteca Nueva.
- FERNÁNDEZ SORIA, J. M.; MAYORDOMO, A. (2007). Educación, Guerra y Revolución. Valencia, 1936-1939. València: Publicacions de la Universitat de València.
- MAESTRO GONZÁLEZ, P. (2005). La idea de España en la historiografía escolar del siglo XIX en A. Morales Moya y M. Esteban de Vega (eds.), ¿Alma de España? Castilla en las interpretaciones del pasado español. Madrid: Marcial Pons.
- MATEOS MONTERO, J. (2011). Genealogía de un saber escolar: el código pedagógico del entorno. Barcelona: Octaedro.
- PEIRÓ MARTÍN, I. (1993). La difusión del libro de texto: autores y manuales de historia en los institutos del siglo XIX, Didáctica de las Ciencias Experimentales y Sociales, núm. 7, pp. 39-57.
- POZO ANDRÉS, M. M. (2000). Currículum e identidad nacional. Regeneracionismos, nacionalismos y escuela pública (1890-1939). Madrid: Biblioteca Nueva.
- VALLÈS VILLANUEVA, J.; CALBÓ ANGRILL, M. (2010) Competència cultural i artística. Revista Catalana de Pedagogia, núm. 7. pp. 81-98.

- VALLS MONTÉS, R. (2007). Historiografía escolar española: siglos XIX-XXI. Madrid: UNED Ediciones.
- VIÑAO, A. (2002). Sistemas educativos, culturas y reformas: continuidades y cambios. Madrid: Morata.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1.1. CONTINGUTS

Els continguts seran els mateixos que apareixen reflectits a la guia docent de l'assignatura.

2. VOLUM DE TREBALL Y PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

El volum de treball de l'estudiant serà el mateix que el que estableix la guia. Es mantenen, en aquest sentit, les 90 hores d'estudi i treball autònom i les 60 hores de classes teòricopràctiques amb un 50% de presencialitat donada la modalitat de semipresencialitat establerta per la Facultat de Magisteri i acordada per a tota la Universitat de València. La part corresponent a docència online es cobrirà mitjançant activitats teoricopràctiques (individuals o col·lectives) que podran realitzar-se per Aula Virtual i/o BBC.

En cas que les circumstàncies sanitàries obliguen a l'adopció d'un model 100% virtual, les hores de presencialitat adoptaran el mateix format que la resta.

3. METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent incorporarà diferents recursos en funció de la disponibilitat tècnica i l'adaptació de la docència presencial com: pujada de materials i proposta d'activitats per Aula Virtual, Videoconferència síncrona BBC, Videoconferència asíncrona BBC, Diapositives locutades, debats en el fòrum, problemes/exercicis resoltos (classes pràctiques/laboratoris) o vídeos gravats o disponibles en el repositori institucional de la Universitat.

La part de presencialitat de l'estudiant s'orientarà cap a una docència activa que potencie la seua participació.

El sistema de tutories contemplarà preferentment l'ús d'eines virtuals.

4. AVALUACIÓ

L'avaluació tindrà un caràcter orientador i formatiu i s'adaptarà al nou escenari de semipresencialitat proposat, tot concretant-se en:

- Una avaluació formativa consistent en la realització de manera periòdica, al llarg del quadrimestre, de diverses activitats pràctiques i d'un treball de recerca que suposaran el 15% i el 25% de la nota final, respectivament. Aquestes activitats podran realitzar-se a l'aula o a casa tot fent ús de les eines telemàtiques facilitades per la Universitat.
- Una avaluació final consistent en una prova escrita en la qual, a més de la pertinència de les dades exposades, es valorarà la capacitat analítica i d'argumentació. Aquesta prova suposarà un 60% de la nota final.

En cas que les condicions sanitàries no possibiliten la realització d'aquesta prova escrita en condicions de presencialitat, el/la docent comunicarà als estudiants la forma i manera de realització d'aquesta prova a distància tot seguint els canals habituals i les eines que la Universitat de València posa a disposició. A més, es podrà contemplar la reducció del seu valor en el conjunt de la nota per tal de reforçar l'avaluació contínua.

5. BIBLIOGRAFIA

La bibliografia bàsica serà la mateixa que apareix a la guia docent. Al marge d'això, tal i com s'indica cada any a les programacions específiques dels docents, es facilitaran altres lectures més específiques per a cada tema, tot possibilitant, en tot cas, l'accés en línia d'aquestes referències.